

ВЕЛИМИР ПЕТРОВ
33 ГОДИНИ ТАМУ НАЗАД

chitanka.info

Великденското чистене разсекрети, поради давност и кръгла годишнина, поредна част от *Личния ми архив*. 33 (години) изглежда много кръгло, много заоблености има и напомнят де по-горе, де подолу дамски интимности, твърде тачени от мен — как да не ги разсекретиш!

И аз бях на 33, красив, пък хубав; повече не можеше и да бъде, не кръгъл като сега.

От руския привкус на заглавието, драги Читателю и приближаващият Девети май, ще стане дума за явно Съветско военно присъствие, в лицето на Военното им Аташе, опитало се да ме удуши под екзотичен филодендрон, в центъра на Дамаск, в посолството ни, в

присъствието на Техни Превъзходителства — посланици, консули, аташета и прочие дипломати. Районът беше отцепен. Гъмжеше от полиция, създаваща подобаващ тържествен хаос. Зорлем дотърени, два огромни чебъра впечатляваха с палмите си; помежду им проснат ален килим със златни лампази, за лачените чепици на Дипломатическия корпус. След акцията, единият чебър бе обявен за вседържавно издирване — отпращил в неизвестна посока.

Съвсем логично Драгият читател ще запита — като какво правя аз там, млад български художник в явно необичайна за мен среда, че и да посяга на живота ми не кой да е — а лично съветското военно аташе. Логика има. И то няколко. Ето ги по хроно-Логичен ред:

Подреждах в София самостоятелна изложба, когато изникна електрикаджия, да откача електромера за неплатена сметка — така си докарвал допълнително от наивни младоци. Логично изгубих контрол, посегнах и вместо да мета улиците по бързата процедура, на жена ми логично излезе огромен херпес на горната устна. За компенсация доведоха делегация художници от Тунис. Харесаха изложбата и логично ме поканиха, СБХ да я пренесе там. На спешно заседание решили — щом я харесват в Тунис, ще я харесат и в Сирия, за мероприятиято на държавно ниво; логично. След време, вестник *Народна култура* отбеляза колко добре минала изложбата ми в Алжир и кое-как е било. Още по-логично! Но това след време, а за момента изисквах заверен жълт санитарен сертификат с инжекции и ваксини, за вирусоопасния изток. Една от ваксините не пожела да се подуе и да развие красива, гнойна пъпка. Логично и подучен, я щипах, малтретирах, издевателствах над нея и наистина се възпали и то лошо, но вече по време на визитата ми и ми създаде куп неприятности.

Случайно и логично ме потърси набор от казармата, *внедрен*, както се казваше — донасящ за нас, кой какво мисли, казва и логично — всички знаехме и вземахме съответните мерки; а и той знаеше това, че знаем и — общо взето беше добър човек, помагаше как може. Поиска копие от заповедта за командировката ми; жена ми трябвало да пътува с мене — препоръчвала *тяхната* служба в МВР. Точно в този отдел *продължавал да отговаря за мене, умната, имал ми доверие, да не го изложва* и уж на шега размахна пръст, ей така — мах-мах-раз-мах! Така жена ми се сдоби до три дни с паспорт и успя да си обмени законноразрешените дваист и седем лева — равностойността на

кашонче стограмови бутилчици питейна вода. Уши си по модели от *Бурда*, уж арабска мода, няколко ефирни тоалета до земята, без деколте, с голи ръце, та арабите едва ли не я нащипаха — не било прието такова нещо. Аз бях по зле — нямаше летни платове за костюми и ме стъкмиха с полуготова конфекция — два вълнени костюма, от иначе отличен английски корекомски плат от Манчестер; на кенара с извезано: *Г. Генов-Габрово*; че и с жилетки; специално пригодени да издържат на четиридесетградусови жеги. Добре, че бяха два, та като подгизнеше единият, ги разменях.

Моите документи и билета, по стар обичай и практика, ми ги връчи задъхана куриерка, на стълбичката на самолета. Логично.

Връчиха ми и два тенекиени контейнера — двете серии на филма *Зарево над Драва*. Храната била в багажното отделение. Каква храна — попитах логично. Оказа се, че миналата година, за същия прием, посолството поръчало коктейла на местна фирма. С извинение за нелицеприятния израз — целият дипломатически корпус се осрал жестоко, без избираемост и изключения. Там климатичните дадености бързо развиват разни нежелателни процеси и стомашни диспепсии токсики. Станал дипломатически скандал, вербални ноти и прочие натягане на международното напрежение, та сега всичко се поръчвало и носело, хем и за по-евтинко, от София. Всички от посолството участвали в допригответването, под командването и прякото участие на госпожа-другарката посланиша и щерките и, както и сервирането. Жена ми още с кацането, спала-недоспала се включи в акцията, докато аз подреждах картините и осъществявах контакти с колегите. Логично.

Пусти мои уста, как не млъкнаха, то си ми е логично. Отдавам го на възбудата от факта, че *барабар Петко с мъжете, съм хукнал по посолства* и коктейли; както и от ухажването на любителите-смехурковци. Където и да мръднеш под струите на климатиците, дежурна тумба жадни за пресен виц, като облак виненки кръжаха около ми. Бях камъче, хвърлено в блатото на ежедневието им.

Драги Читателю, всички сте били по посолства, коктейли и прочие дипломации, знаете ги как стават тия работи; да не ви досаждам със скучни подробности, едно и също е навсякъде, пълна досада. Ще спомена само, че по някое време, чужденците от Дипломатическия корпус изтеглиха контингента си и парадните врати хлопнаха. Господин-другарят посланик плясна с ръце, събра ни и

направи разбор на занятието. Каза, че няма външни хора, останахме само наши си, вика, комунисти и от съветското посолство. Има ли въпроси. Плахо, като ученичка, вдигнах два пръста, много се извинявам, казвам, ама аз съм безпартиен, как да постъпя. Смути се човекът, така ли... ама как може... добре поне, че не пратиха някой рошав, по дънки, с брада... а и изложбата мина добре; за други път... и размахаша пръст, ей така: мах-мах-размах... Така и не ми стана ясно — какво за другия път, ако има такъв. Разрешиха ми да остана, нямало нещо, дето... и това не разбрах.

Да не пропусна да се похваля — най-ревностен мой слушател беше Културното ни аташе, което се извисяваше поне с глава над всички, като уличен лампион, с формата на Неси от Локх Нес. Тази глава странно приличаше на средна по размер стипчава дюля и периодично менеше цвета си и размахваше пръст — мах, мах, размах, според хода на вицовете ми. Диапазонът и беше от жълто-зелено, през охрово, лила, мъртвешко тъмно-бяло, до мораво. Ту се потеше обилно, ту заскрежаваше. Не говореше, но мърдаше красноречиво устни в мимичен монолог. Истинско удоволствие изпитвах да я съзерцавам.

Другият ревностен слушател, беше съветското военно аташе, с когото ще привърша разказа си по здравословни причини. А именно — с почти успелият му опит да ме удуши. Може и да е било заговор, щото правеха, струваха, все до мене го настаняваха или мене до него. Как и защо се случи това ли! Ето фактите:

Съветското военно аташе беше в параден бял кител, с ордени, медали, почетни знаци, аксел-банти; така отрупан, че ако се наложи да получи още нещичко, не зная къде щяха да му го боцнат; да не говорим за кортика, златните галуни и всичко каквото се полага според Правилника за униформите, отличителните знаци и наградите в Съветската армия. Видно — не бяхме в една категория. Странно и поразително копие на маршал Будьони, макар и от различни родове войски; командвали са по различно време, различни военни части. Излъчването им беше еднакво — страховито! Мустаците — по на лакет встрани, навосъчени, носовете червено-морави. Ръст — метър и шейсе на метър и пейсе, според моя фатмак; поясокът — колкото екватора. Примлясваше с *Праильня!*, което зарази всички ни, под гореспоменатия филодендрон. В опасна близост до диафрагмата ми, при всеки взрив от смях от края на поредния виц, ме ръгаше с лакет —

Праильня! Ордените припяваха — *дзин-дзин!* Дюлята гримасничеше. Идилия. Част от вицовете опитвах да разказвам на руски, или на българосъветски, както ги афиширах; или така си въобразявах; бяха разбираеми, нямаше оплаквания. Гледах да са все *творителен падеж, арудия действия*, че окончават на *ами* — фасулска работа.

И фаталния момент: — Тавариш Художник, казва аташето, ну разкажи нещо весълоое за непобедимата Червена армия. Нещо за повод да пийнем за Победата!

Дюлята се вкамени докато асимилираше; люшна се, побледня и без малко да се търкулне. Ако имаше оркестър, би замлъкнал; само барабаните щяха да бият туш... като в цирка, а горе под купола аз правех незная колкосо салтоморталета, без предпазна мрежа. Привидя ми се Бай Дечко (Узунов), мъдро ухилен ми намига — нали си умен, измисли нещо дипломатично ако искаш да правиш изложби; такава е съдбата ни, придворна... а и дума дупка не прави!

Ами добре, казвам; слушайте:

Опашка за билети в Лондон, в Ковънтгардън. Някакъв супер концерт ли, представление ли, световни светила, казвам, огромен интерес. Опашката за билети — като тази пред мавзолея на Ленин. Идва редът на един руснак. (*Малка пауза за натягане на драматургичното напрежение; дюлята прежълтява, позеленява; аташето проронва: Праильня!*) Дошъл е редът, повтарям, на Нашия човек и започва да избира местата, с явен руски акцент; тия — не, щото са зад колона; тия — не, щото акустиката не е добра, тия не, щото... какво ще рече това, казвам; ще рече, че нашият човек е твърде културен, чест гост в тая прочута зала, знае особеностите и... *Праильня!* Опашката роптае, че я бавят; стоящият зад него англичанин, уж въздържана нация, се обръща съучаснически към всички и на всеуслушание казва високо: Предпочитам, десет англичани да са пред мене, отколкото един руснак! Нашият човек хладнокръвно, също се обръща към опашката и също високо съобщава: — Точно така мислеха и немските солдати през Втората световна война, джентълмени!

Аташето скочи с учудваща за корпулентността му пъргавина, сграби ме без предупреждение и ме замачка върху огромния си торс. Започна да ме души. Устата ми беше затъкната от огромните спиртосани мустаки; мляскаше ме страстно, противно на всички алинеи и клаузи от *Варшавския договор*; всичко по мене пращеше.

После ли? Какво после — половин час отлепях ордени и медали...

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.